

РЯБЧЕНКО О. П.,

orcid.org/0000-0001-6631-2830

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри фінансового
та податкового права*(Державний податковий університет
Міністерства фінансів України)***КОВАЧ І. М.,**

orcid.org/0000-0001-6436-6704

аспірант кафедри права
та загальноправових дисциплін*(Інститут права та суспільних відносин
Закладу вищої освіти «Відкритий
міжнародний університет розвитку
людини «Україна»)***УДК 351.77:614.2:004****DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.39>**

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВИМИ СЕРВІСАМИ
У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
АДМІНІСТРАТИВНО ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

Сучасні умови воєнного стану в Україні актуалізували потребу глибокого переосмислення ролі цифрових технологій у системі публічного управління, зокрема в такій чутливій сфері, як охорона здоров'я. Війна поставила перед державою безпрецедентні виклики, пов'язані із забезпеченням безперервності надання медичних послуг, збереженням медичної інфраструктури та захистом персональних даних пацієнтів. У цих умовах цифрові медичні сервіси – електронна система охорони здоров'я (eHealth), телемедицина, електронні рецепти, мобільні додатки, інформаційні реєстри лікарів і пацієнтів – перетворилися на невід'ємний елемент державної політики у сфері охорони здоров'я. Вони не лише сприяють оптимізації управлінських процесів, а й відіграють ключову роль у збереженні стабільності системи медичного забезпечення в умовах війни.

У статті розглянуто адміністративно-правові аспекти функціонування цифрових сервісів у сфері охорони здоров'я, проаналізовано сучасний стан нормативно-правового регулювання, діяльність основних суб'єктів публічної влади та проблеми координації між ними. Особливу увагу приділено питанню захисту інформації, підвищенню кіберстійкості медичних платформ, забезпеченню прозорості управлінських процесів і дотриманню прав громадян у цифровому середовищі. Підкреслено, що публічне управління цифровими медичними сервісами в умовах війни потребує гнучкості, адаптивності та системності, а його ефективність безпосередньо впливає на рівень довіри населення до держави.

Розвиток цифрової медицини є не лише технологічним, а й правовим викликом, що вимагає перегляду підходів до управління, узгодження національних стандартів із європейськими та формування єдиного інформаційного простору охорони здоров'я. Зазначено, що перспективи удосконалення публічного управління у цій сфері пов'язані з посиленням міжвідомчої взаємодії, підвищенням

цифрової грамотності працівників системи охорони здоров'я, а також формуванням сталих механізмів кіберзахисту як необхідної умови для подальшої цифрової трансформації медичної галузі України.

Ключові слова: публічне управління, воєнний стан, цифрові медичні сервіси, адміністративне право, кібербезпека, телемедицина, eHealth, державна політика, цифрова трансформація, електронне урядування, інформаційна безпека, медичне право.

Riabchenko O. P., Kovach I. M. Public management of digital health services in the sphere of martial arts: administrative and legal aspect

The war in Ukraine has underscored the crucial importance of digital technologies in the functioning of public administration, particularly within the healthcare sector. Under martial law, the state faces unprecedented challenges in maintaining the continuity of medical services, protecting the integrity of digital infrastructure, and safeguarding the personal data of patients. In this context, digital medical services – such as the eHealth electronic healthcare system, telemedicine, electronic prescriptions, mobile health applications, and unified medical registries – have become essential components of effective governance. These tools are not merely technological innovations but strategic instruments that ensure the resilience and adaptability of the national healthcare system in times of crisis.

The article explores the administrative and legal foundations of managing digital medical services during wartime. It provides an analysis of the current legal framework regulating digital healthcare, identifies the key public institutions involved in policy implementation, and highlights the coordination problems that arise between them. Special attention is devoted to issues of data protection, cybersecurity, transparency of decision-making, and compliance with the principles of human rights in the digital environment. The study emphasizes that public administration in the field of digital healthcare must remain flexible and responsive, as its effectiveness directly determines citizens' trust in the state and the stability of the healthcare system under martial law.

Development of digital healthcare is both a technological and legal challenge that requires the modernization of management approaches, harmonization of national and European standards, and creation of a unified information environment in the health sector. The improvement of public administration in this domain should focus on strengthening inter-agency cooperation, enhancing digital literacy among medical and administrative personnel, and implementing sustainable mechanisms of cybersecurity as a fundamental condition for the further digital transformation of healthcare in Ukraine.

Key words: public administration, martial law, digital medical services, administrative law, cybersecurity, telemedicine, eHealth, state policy, digital transformation, e-governance, information security, medical law.

Вступ. Проблематика публічного управління цифровими медичними сервісами активно розглядається у працях українських науковців, які формують теоретико-правові підвалини для розвитку електронної охорони здоров'я. Ю. П. Битяк та М. М. Долгополова у своїй фундаментальній праці «Адміністративне право України: сучасні тенденції розвитку» (2020) підкреслюють, що ефективність державного управління у сфері охорони здоров'я безпосередньо залежить від адаптивності адміністративного права до нових цифрових викликів. Дослідники акцентують на необхідності вдосконалення правових механізмів, які забезпечують баланс між інноваційністю управління та дотриманням прав людини.

О. Романюк у статті «Адаптивність адміністративного права в умовах надзвичайних ситуацій» (2023) звертає увагу на важливість гнучкості правового регулювання у кризових

обставинах, зокрема під час воєнного стану. Автор наголошує, що адміністративне право має створювати передумови для швидкого реагування органів влади, одночасно зберігаючи законність управлінських процесів.

Т. О. Коломось у монографії «Права людини в системі публічного управління: сучасні виклики» (2022) аналізує вплив цифровізації на реалізацію прав людини, підкреслюючи, що цифрові медичні сервіси повинні функціонувати відповідно до принципів відкритості, доступності та захисту персональних даних.

Узагальнення праць вищезазначених авторів дозволяє стверджувати, що формування ефективної моделі публічного управління цифровими медичними сервісами потребує між-дисциплінарного підходу, де поєднуються правові, управлінські та технічні аспекти цифровізації сфери охорони здоров'я.

Постановка проблеми. Сучасні виклики, спричинені воєнним станом в Україні, радикально змінили підходи до організації публічного управління у сфері охорони здоров'я. Система медичного забезпечення зазнала значних навантажень через руйнування інфраструктури, масові переміщення населення, нестачу ресурсів та необхідність оперативного реагування на надзвичайні ситуації. Водночас цифровізація державного управління, що розпочалася задовго до війни, виявила свій потенціал як ефективний інструмент збереження керованості медичної галузі в кризових умовах.

Цифрові медичні сервіси – зокрема електронна система охорони здоров'я (eHealth), телемедицина, електронні рецепти, цифрові реєстри пацієнтів і лікарів – стали основними засобами комунікації між державою, медичними установами та громадянами. Проте воєнний стан висвітлив низку системних проблем: фрагментарність нормативно-правової бази, недостатню координацію між органами влади, відсутність єдиних стандартів кіберзахисту, а також нерівномірний доступ до цифрових сервісів у різних регіонах країни.

За цих умов актуальним є наукове осмислення адміністративно-правових механізмів публічного управління цифровими медичними сервісами. Йдеться не лише про технічну інтеграцію нових інструментів, а передусім про формування ефективної правової моделі, здатної забезпечити безперервність надання медичної допомоги, захист персональних даних, правову визначеність дій органів влади та стійкість цифрової інфраструктури охорони здоров'я під час війни.

Метою статті є комплексне дослідження адміністративно-правових засад публічного управління цифровими медичними сервісами в умовах воєнного стану в Україні. Автор прагне визначити специфіку функціонування цифрових медичних інструментів у системі державного управління, проаналізувати чинне нормативно-правове забезпечення, виявити його недоліки та запропонувати напрями вдосконалення правового регулювання.

Досягнення поставленої мети передбачає розкриття сутності поняття «публічне управління цифровими медичними сервісами», визначення ключових суб'єктів і механізмів їх взаємодії, оцінку ефективності існуючих адміністративно-правових інструментів у контексті воєнного стану. Окрему увагу приділено питанням кібербезпеки, захисту персональних даних, організації міжвідомчої координації та підвищенню цифрової стійкості медичної інфраструктури.

Таким чином, мета дослідження полягає у формуванні науково обґрунтованих підходів до вдосконалення державної політики у сфері цифрової медицини, що сприятиме підвищенню ефективності публічного управління та забезпеченню безперервності медичних послуг у кризових умовах.

Виклад основного матеріалу. В умовах воєнного стану публічне управління цифровими медичними сервісами набуло стратегічного значення як інструмент забезпечення безперервності системи охорони здоров'я, координації дій медичних установ і захисту даних пацієнтів. З огляду на масштабні загрози безпеці держави, цифрові технології стали не лише засобом модернізації управління, а й важливим елементом національної стійкості.

Публічне управління у сфері цифрової медицини розглядається як діяльність державних органів, спрямована на організацію, координацію та контроль процесів цифровізації

медичних послуг із дотриманням принципів законності, ефективності та відкритості [1]. У структурі цього управління виокремлюються три рівні: нормативно-правовий (створення правового середовища), організаційно-інституційний (розподіл повноважень між суб'єктами) та функціональний (реалізація управлінських рішень через цифрові сервіси).

Міністерство охорони здоров'я України, Національна служба здоров'я України та Міністерство цифрової трансформації виступають основними суб'єктами формування політики у сфері цифрової охорони здоров'я [2]. Їхня діяльність спрямована на впровадження електронної системи eHealth, розвиток телемедицини, підвищення рівня кіберзахисту та захисту персональних даних.

Адміністративно-правове забезпечення функціонування цифрових медичних сервісів ґрунтується на низці законодавчих актів: Законі України «Про правовий режим воєнного стану» [3], Законі «Про захист персональних даних», Законі «Про інформацію», а також підзаконних актах МОЗ і НСЗУ.

Однак воєнні умови зумовили потребу у спрощенні регуляторних процедур, прискореному впровадженні нових електронних рішень і гнучкому адмініструванні цифрових процесів.

У наукових працях українських дослідників зазначається, що сучасне правове регулювання не повною мірою враховує специфіку кризових ситуацій. Так, за спостереженням О. Романюка, адміністративне право повинно забезпечувати не лише стабільність, а й адаптивність публічного управління під час надзвичайних станів [4]. Саме тому актуальним є розроблення спеціальних нормативних механізмів реагування на кіберзагрози, втрату доступу до інформаційних ресурсів або порушення безперервності сервісів.

Важливою складовою є координація між державними органами, органами місцевого самоврядування та закладами охорони здоров'я. У практиці воєнного часу виникають труднощі з уніфікацією протоколів обміну даними, технічними стандартами та сумісністю медичних систем [5]. Часто регіональні системи не інтегровані до центральної eHealth-платформи, що ускладнює управлінські процеси.

Крім того, зберігається цифровий розрив між різними групами населення – особливо серед внутрішньо переміщених осіб, літніх людей та мешканців сільської місцевості. Як відзначає Т. Коломоєць, держава має забезпечувати не лише технічну доступність цифрових сервісів, а й рівність можливостей для їх використання, що є складовою публічного управління у сфері прав людини [6].

В умовах війни інформаційна безпека набуває першочергового значення. Медичні інформаційні системи стають об'єктом кібератак, що може призвести до витоку персональних даних пацієнтів або блокування доступу до критично важливих ресурсів. Українські фахівці наголошують на необхідності розробки єдиних стандартів кіберзахисту для медичних платформ, зокрема обов'язкового аудиту безпеки цифрових сервісів [7].

Адміністративно-правовий аспект полягає в тому, що забезпечення кібербезпеки є функцією публічного управління, яка потребує чіткої координації між Міністерством цифрової трансформації, Держспецзв'язку та МОЗ. Відповідальність за дотримання вимог безпеки має бути закріплена не лише на рівні відомчих наказів, а й у нормативно-правових актах загальнодержавного рівня.

Серед першочергових напрямів удосконалення управління цифровими медичними сервісами доцільно виділити: створення єдиного Кодексу цифрової охорони здоров'я, який би систематизував правові норми у сфері електронної медицини; підвищення цифрової грамотності медичних працівників та управлінців у сфері охорони здоров'я; впровадження механізмів публічного моніторингу ефективності цифрових сервісів; посилення міжнародної співпраці з ЄС у частині стандартизації медичних даних та обміну досвідом у сфері кіберзахисту [8].

Таким чином, публічне управління цифровими медичними сервісами в умовах воєнного стану є динамічним процесом, що поєднує правове, технологічне та етичне виміри. Його ефективність залежить від гнучкості адміністративно-правового

регулювання, професійності управлінців і готовності держави до цифрових викликів майбутнього.

Висновки. Публічне управління цифровими медичними сервісами в умовах воєнного стану є ключовим чинником забезпечення стабільності, безперервності та доступності системи охорони здоров'я України. Воєнні події продемонстрували, що цифровізація не є лише технічним процесом, а складовою державного управління, яка визначає ефективність реагування на кризові ситуації та рівень довіри громадян до влади.

Адміністративно-правові механізми управління цифровими медичними сервісами мають бути спрямовані на поєднання принципів правової визначеності, оперативності, прозорості та інформаційної безпеки. Необхідним є формування цілісного нормативно-правового поля, що регулює питання впровадження, функціонування та захисту цифрових медичних систем, із чітким розподілом повноважень між суб'єктами публічної влади.

В умовах війни особливої ваги набувають завдання забезпечення кіберстійкості, збереження персональних даних пацієнтів, уніфікації медичних інформаційних систем та підвищення цифрової компетентності медичного персоналу. Для досягнення цих цілей доцільно створити єдиний нормативний акт, який визначатиме засади цифрової охорони здоров'я, удосконалити міжвідомчу координацію, а також інтегрувати національні стандарти з європейськими вимогами щодо захисту інформації та інтероперабельності систем.

Отже, публічне управління цифровими медичними сервісами в умовах воєнного стану має трансформуватися у напрямі стратегічної стійкості, інноваційності та правової узгодженості. Розвиток цієї сфери є не лише вимогою часу, але й запорукою післявоєнного відновлення системи охорони здоров'я на засадах відкритості, безпеки та довіри громадян до держави.

Список використаних джерел:

1. Битяк Ю. П., Долгополова М. М. Адміністративне право України: сучасні тенденції розвитку. Харків : Право, 2020.
2. Міністерство охорони здоров'я України. Електронна система охорони здоров'я (eHealth) : офіц. портал. 2024. URL: <https://ehealth.gov.ua>
3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
4. Романюк О. Адаптивність адміністративного права в умовах надзвичайних ситуацій. *Вісник НАДУ*. 2023. № 3. С. 45–53.
5. Мінцифра України. Звіт про розвиток цифрової держави: е-здоров'я в умовах війни. Київ, 2023. URL: <https://thedigital.gov.ua/documents>
6. Коломоець Т. О. Права людини в системі публічного управління: сучасні виклики. Дніпро: Грані, 2022.
7. Стратегія кібербезпеки України. URL: <https://cip.gov.ua/ua/news/strategiya-kiberbezpeki-ukrayini>
8. Ковач І. М. Право на цифрове здоров'я: доступність інформаційних технологій у медицині. *Наше право*. 2025. №1. С. 91–98.

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025

